QVÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPVTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA IN SCHOLIS MEDICORVM,

die Iouis xvj. Martij.

M. NICOLAO HELIOT, DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

Est-ne Vinum Alimentorum optimum?

I.

TOTO licèt vitæ nostræ decursu temperamentum corporis sic immutetur, nobis vt viuis & videntibus subrepat illa mortis & interitûs pernicies & intestina calamitas, quam nulla ars, nulla manus, nulla humana industria possit effugere, sitque fatali quâdam necessitate sensìm senescendum; domestico huic malo tanto tamque graui benefica parens hominum Natura probè consuluit, cùm alimentum veluti præsens quoddam remedium subministrauit; & ne partium solidarum fluxa viuacitas, vel ab ortu, deficeret, in altricis fidem ac potestatem nos permisit, cujus est adjectum alimentum in corporis vniuersi substantiam conuertere, & eidem assimilare. Cùm igitur trina corporis nostri substantia perpetuo fluore continenter & assiduè dissipetur, quam præproperè absumi & consenescere non sinunt alimenta, proprium nutricis facultatis munus erit nonnihil substantiæ pro disperditâ resarcire quò spes vitæ subsit longioris; non est enim futura jugis & diuturna vitæ permansio, verùm ejusdem cita discessio vbi collabitur, vel impedita cessat œconomia tum spiritûs, tum nutricatûs, per quam hominum vita sustentatur. Cúmque alimentum totius substantiæ omnimodâ familiaritate in viuentis corporis substantiam conuertatur, per quam assimilatur & calorem auget, penes verò temperamentum partes ipsas afficiendo, earum temperiem immutet, medicamentosum mero, longè multúmqne præstabit, humidum sicco, virtus mole, suus vt cuique viuentium generi cibus peculiaris & proprius esse perhibeatur.

II.

ANTIQVVM & mirabile nutritionis opus summo naturæ munere ex accepto alimento perfici non fuit ambiguum: hoc enim illius est

tota materia in quam penitùs incumbit; quam variè tractans expurgat, conuertit, propriisque ductibus in omnes vel extremas corporis particulis diffundit. Cùm autem salus sit hominis, vigere appetentiam, quâ deficiente languescit & periculo fit propior, alimentum quod cum voluptate sumitur, desiderio tractum in ventriculum reconditur patulâ expectatione rapientem; & dum animosè fruitur, mox illud concoquit, quod non ex æquo cibis euenit quos nulla sui dulcedo commendat, id alimentum optimè nutrit quod & suauissimum est, & idem facillimum ad concoquendum. Nec eam quam momentis omnibus substantiæ melioris jacturam facimus, resarcient elementa pura, vel impura, meteora, metalla, aut vlla corpora quantumuis perfectè mista quæ semper & omni tempore vita destituerit, cùm ad vitam salubrem & diuturnam nullum præsidium suppetat alimento euchymo & eupepto conuenientius. Tua sit igitur cautio ne offeratur varium aut miscellum: Aduertimus hominibus alimento simplici vtentibus familiarem sanitatem, ægrescere autem inter eos qui saginam compositâ varietate patiuntur, cùm id genus alimoniæ non magis copiâ quàm varietate crudescat, adeò constat quàm faciliùs digestu sit vniformis alimonia, vt ei, cùm infirma sit natura, sufficiat: Proindéque cibos perfectus Medicus eos omnes non probat, quos profunda heluonum ingluuies terrâ maríque conquirendo vestigauit; hanc enim peragrantis gulæ, & in succos insuetos inquirentis industriam, atque has vndique vorsum indagines cupediarum maximâ detestatione dignas censet: dum enim magis ostentui & profusæ libidini quàm sui seruitur, syluarum secretum omne lustratur, & peregrina maria solicitantur, fit vt etiamsi sanitatem sumentium mediocritas obseruata non sauciet, ipse tamen luxus integris optimísq; moribus non mediocriter officiat.

III.

MORTALIUM vita modicis conclusa finibus, tot & tantis molestiarum tempestatibus fluctibúsque jactata, nullâ vt curâ, nullâque solicitudine non vrgeatur, supremi rerum Moderatoris indulgentiâ, ne intestinum ejus malum in dies ingrauesceret, præsertim cùm cibo fames, potione sitis, & medicamento morbus depellatur, alimentum in salutis humanæ subsidium fuit in promptu, & id quod omnium numeros vnicũ impleret. Diuinus ille succus est, qui ex vuis viteis ~~adde~~ & maturis exprimitur, singulari cujus beneficio vires integræ, salua & incolumis vita etiam in multos annos & vltra sæculum producitur. Nec tibi aqua hæreat, si parum firma vitæ nostræ fundamenta tam valenti tamque stabili sede fulcire tulerit animus: Vinum quo nullum in hac rerum vniuersitate præstantius alimentum reperire est, adeò facilè tantáque celeritate in substantiam alito propriam & conuenientem transmutatur, vt ne minimum quidem negotium alendis partibus facessat, nec modò laudabilem & sincerum succum præstet, verùm & mole sub exiguâ copiosum profundat. Flauum tamen memineris continere in se vim caloris maximam, rubrum

nullo negotio succum vitalem augere, nigrũ vberiorem, tardiùs etsi peruadat; fuluũ verò maximè omnium & ad coctionem succíque bonitatem aptissimũ fore: facalbum ad exiguum temporis tum calefacere cum nutrire, substantiæ tamen tenuitate vrinas & sudores mouet. Fragrans extemplò spiritus reparat, sed capiti bellum indicit: graueolens, spiritus & sanguinem inficit; inodorum suo ipsius indicio suam prodit imbecietatem. Dulce sitim & flatus excitat, bilem auget, aluum humectat, sputum promouet, cum thorace consentit; at graueis inimicitias gerit cum ipsis visceribus: austerum, ventriculo proderit, bilem sedabit, fluxiones cohibebit, neque caput tentabit aut feriet; verumtamen nec euchymum esse, nec anadosin juuare comperies: vetustum amarescit, medium probato: tenue quamuis minùs alat, citò distribuitur atque diffunditur, & crassos humores incidit: oligotrophon, quia tenue, aquosum, imbecillum; febriculosis, à capite dolentibus aut neruis, nihil afferet detrimenti: generosum multùm alit, verùm caput fumorum copiâ percellit. Cúmque leuioris operæ sit impleri potu quàm cibo, fit vt fouendis spiritibus & sinceris humoribus resarciendis longo alui profluuio vel aliâ quâcumque ratione exhaustis, vinum ocyssimè succurrat.

IV.

LIBERALIS aliquando meri potio vigorem dabit, non vt mergat, sed vt deprimat; eluit enim curas & ab imo mentem mouet, & vt morbis quibusdam, ita tristitiæ & ægritudini medetur, Libérque non ob licentiam linguæ dictus est inuentor vini; sed quia liberat seruitio curarum animum, & asserit, vegetiorem & audaciorem in omnes conatus facit At si quæsitissimam apud mensam, crebris & ingentibus poculis obrutam, & ferculis lasciuientem, odio penitùs insito canini prandij omne ingenium ingurgitaueris, multúmque bacchæi nectaris vbi dies erit ad votum, & sponte curas dabitur componere, vel etiam jejuno gutture ingesseris, adeò vt vel leuissimè Recti Numinis te religio tangat, vinum etsi vita cardiaci & fomes esse dicatur, & incitabulum ingenij virtutísque; si mens hominis & corpus eo flagret, nihil errabis propterea, si diligentiùs attenderis ne sua in mentis arcem spicula contorqueat; haustum enim vberius si ne suo quidem authori pepercit, quid, quæso, de te futurum auguraris? non quòd modicis honestísq; inter bibendum remissionibus refici, integraríq; animos ad instauranda sobrietatis officia negemus; verùm quòd vix, ac ne vix quidẽ in acie virtutis Gratiarum contubernio mereat, aut animo consistat quem Lyæi saliua plus æquo delinierit. Non pugnamus Aristoni adolescentem tristem hilari & amabili præferenti. Etsi fors tulerit vt dubia, nec adeò castigatis dapibus extructa mensa nos olim inuitarit ad pocula, cyathum à primo suffusâ lymphâ restinguimus; & amphorarios, tricongios, bicongios, & illaudatos illos perosi bibacissimos procul amouemus sedibúsque nostris arcemus. Et licèt quem seuerus & sæuus ille Dynastes ignotissimum quæsturæ candidatum nobilissimis antepofuit, ob epotam in conuiuio propinante se vini amphoram, execrati facinus indignum abdicemus, exigamus, diruamus; de dolio nihilominùs nobis hauriendum aper-

tè vetamus, defusum in amphoras & cados imperamus & de meliore notâ, nec panis & vinum probatur nobis à propalâ & de cupâ.

V.

HELVOLO vino, generoso, honorario, fragranti, consistenti, bimo, horno, præliganeo & edentulo, madebis; non secundario, cibario, picante, marino, pendulo, villo, fugienti, dubio, vappâ, eructo vel mucido; nec certet exoticum patrio, hispanum franco, gothicum burgundo, aurelianum Donomarensi, aut aliud vllum nostrate; sanorum judiciorum consensu ratum est Vina Francica, hoc est, vineti Parisini omnibus bonitatis numeris præcellere, tametsi halitu vt externa vertiginem non cieant & sint vt vulgò fertur obtusiore mucrone, nec satis œnopolarum & gnathonum linguas feruido & acuto gustu lancinent non modo quòd cæteris suauiora sint, sed quòd etiam medio sint colore, consistentiâ & viribus, nec tantum celeriter & confertim succi bonitate coctionem juuent, & partes omnes mirum in modum reficiant, verumetiam ciborum distributionem promptam & expeditam efficiant. Et vt in singulis suus est sapor pro variâ cœli soliq; naturâ & vitium cultu, aurelianum frigidis naturis & qui imbecilliori sunt ventriculo mirè prodest; calidis verò & biliosis potissimúmq; quibus jecur est calidius obest, nec non iis omnibus quibus est caput imbecillum. Nec calculo nostro fraudamus omninò mustum, mulsum, sapam, pomaceum, pyraceum, ceruisiam, hydrosaccharum, hydromel, aromatiten, absinthiten, ptisanam, poscam, si potissimùm cordi fuerit ille potus, consuetus aut imperatus, à Medico. Ros tamen ille noster vitalis, maximè omnium potulentorum principem locum sibi meritò vendicat, cùm moderatus ejus vsus omnibus conueniat, nec modò calorem natiuum excitet, spiritus reparet, ventriculum roboret, jacentem & prostratam ejus appetentiam suscitet, coctionem promoueat, famem soluat, sitim restinguat, sanguinem vberem & optimum sufficiat, vires augeat, extenuata membra reficiat & inculpata tueatur, senes tegat & tutetur, viuidum floridumque colorem inducat, fœcunditatem procuret, inimicum vitæ frigus corpore depellat, somnum conciliet, superfluos humores absumat, obstructiones aperiat, citatam aluum cohibeat, pigram citet, dolores exhauriat & compescat, veneficos ac pestilentes quosuis insultus effringat, verumetiam meticulosis audaciam injiciat, hebetes acuat, feros & immites humanitatis condimento mitiget, cicuret immanes, genis pallorem, excludat & omnem animo metum eximat adeò vt toto corpore masculus ardor eluceat, & radius in fronte virilis animi emicet, titulum jurè sustinebit, σχεδὸν τροφῆς, σχεδὸν ποτοῦ, καὶ τοῦ σχεδὸν ἰάματος.

Est ergo Vinum Alimentorum optimum.

Proponebat Lutetiæ ANTONIVS MORAND Donomarensis.
A. R. S. H. M. DC. XLV.

cette these est la 942e du tome VI du recueil in folio.